

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Α. ΛΑΣΚΑΡΗΣ— Από την 'Ιστορία του 'Ελληνικού θεάτρου.

ΓΡ. ΕΞΕΝΟΠΟΥΛΑ Σ— Ένα δίλημμα.

ΠΑΝΤ. ΧΟΡΝ— 'Ο κ. Μπακαλόπουλος και το 'Εθνικό θέατρο.

ΚΩΣΤΑΣ ΑΘΑΝΑΤΟΣ— 'Ασυλον Παλιμάρων.

Γ. Ι. Ν.— Ένα θέατρο—'Ο Τάφος από την άριδα του Χατάμβον.

ΑΙΜ. ΒΕΑΚΗΣ— Το τραγούδι των Θεατρικών.

Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ— Τα θέατρα μας— Οι Κινηματογράφοι.

ΕΙΚΟΝΕΣ:— Το θέατρο Μπουκουρα—'Ο πλάτος του—'Η Δις 'Αλίκη Θεοδορίδη εις την Σφραγκίαν—Οι ηθοποιοί κ. 'Αλέξανδρος, η Δις Βαντούση δ κ. Μασεράς.

Τὰ Παρασκήνια

**“ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ,
(ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ)**

Ἡ Σελὶς Δρ. 500. Αἱ ὑποδιαίρεσεις κατ' ἀναλογίαν.

Ἐπὶ τῶν συνδρομῶν καὶ διαφημίσεων,

Διαχειριστῆς: **Θ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ**

ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΔΡ. 3

Οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ μας ἔχουν δικαίωμα συμμετοχῆς εἰς τοὺς καλλιτεχνικοὺς διαγωνισμοὺς μας, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης καταβολῆς.

ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΜΑΣ:

- N. Λάσκαρης — Π. Χόρν — Γρ. Ξενοπούλος — Τιμ. Μωραϊτίνης**
Κώστας Ἀθάνατος — Μιχ. Ροδάς — Βασ. Ρώτας — Μιλτ. Λιδωρίκης — Κ. Μπαστουνόπουλος — Αἰμ. Βεδίης
Νίκος Παπαγεωργίου — Διον. Λαυράγκας (Μουσική)
Θ. Τσακιδῆς — Ἄγγ. Δόξας — Γ. Ι. Ν. — Ν. Κουνελάκης (Βερολῖνον) — Δ. Διάπης (Παρίσι)
Β. Κασαπάνης (Κων)πολις)

Σκίτσα τοῦ κ. **N. Καστανάκη**

Κλισὲ **Χαλκιοπούλου**

Τὸ «**ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ**» ὁδὸς Πολυκλείτου (Στοᾶ Λαγκλῆ)

Ἐκτελεῖ πάσης φύσεως Ἑπογραφικὰς ἐργασίας

«ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ»

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἔτος Α'. Ἀριθ. 1.

ἈΘΗΝΑΙ 2 Μαρτίου 1924

ΓΡΑΦΕΙΑ: **ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ**

Διαυθυντής: **N. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ**

Ἀρχιτεχνική: **ALBERT ROULANT**

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ Δρ. 100
Ἐξάμην. 50

ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ Φραγ. χρ. 50
Ἐξάμην. 30

Πολλὰ εἰς ἀπαραιτήτητα λείπουν ἀνεμφασιβητήτως ἀπὸ τὸν τόπον μας. Καὶ τὸ πρῶτον δὲν θὰ ἦτο βέβαια ἓνα θεατρικὸν περιοδικόν, ἀφοῦ πρὶν ἀπ' αὐτὸ, δὲν ἔχομε θεάτρο. Ἴσως, ἐν τούτοις, θὰ εἴμεθα ἄδικοι ἐὰν εἰπάμε ὅτι μεταθὺ τῶν ἡμερῶν μᾶς λείπουν, εἶνε καὶ ἡ προσπάθεια. Προσπάθειαν ἔχομεν καταβάλλη πολλήν, καὶ ἔχομεν καὶ τὴν διάθεσιν νὰ καταβάλωμεν ἀκόμη περισσότεραν. Αὐτῆς τῆς προσπάθειας γέννημα καὶ σύμβολον ἄς εἶνε τὸ φύλλον αὐτὸ ποὺ ἐμφανίζεται σήμερον διὰ πρώτην φοράν. Ὅσο καρποφόρητ' ἢ προσπάθεια τόσο καὶ τὸ περιοδικὸν μας θὰ ἔχη ισχυρότερον λόγον ζωῆς. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ τίτλος μας: «Παρασκήνια». Διότι ἀκόμη εἰς τὰ παρασκήνια εὐρισκόμεθα.

Ἄν ἔγεινε κατὰ τὴν τελευταίαν ἑκατονταετίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν ἀνάσθησιν τοῦ θεάτρου, ἔγεινε καὶ γίνεται μόνον εἰς τὰ παρασκήνια. Εἰς τὰ παρασκήνια ἔκαίνα, τὰ ἐτοιμορροπα καὶ ψυχρὰ, πίσω ἀπὸ τὰ ὅποια ἐταλαιπώρηθημεν, ἐκρούσαμεν, ἐπεινώσαμεν, ἐπεφέραμεν τὴν σκλήρυντα τῶν στοιχείων τῆς φύσεως, τῶν στοιχείων τῆς κοινωνίας καὶ τῶν στοιχείων τοῦ κράτους ἀκόμη. Ἀλλὰ εἰς ὅλας μας τὰς στερήσεις ὑπῆρχε πάντοτε τὸ ἀντίδοτον τῆς πίστωσης, τὸ ἀκατανίκητον αὐτὸ στοιχείον ποὺ ὑπόσχεται τὴν τελικὴν ἐπικράτησιν: μᾶς θέρμαινεν ἡ φλόγα τοῦ ἰδανικοῦ καὶ μᾶς ἔτρεφεν ἡ εὐγενὴς φιλοσοφία τῆς δημιουργίας ἐνὸς πολιτισμοῦ.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν δικαιώμεθα ἀκόμη νὰ εἰπάμεν ὅτι ὑπάρχουν ἠθοποιοὶ μεγάλοι ἢ ἠθοποιοὶ μικροὶ ὑπάρχουν ἀπλῶς μικροὶ ἢ μεγάλοι ἥρωες: διὰ τὸν ἴδιον λόγον, διὰ τὸν ὅποιον εἰπάμε ὅτι δὲν ὑπάρχει θεάτρον, ἀλλὰ παρασκήνια. Ὁ ἱστορικὸς τῆς καθόλου ἐθνικῆς μας ἐξελίξεως ἀπὸ τῆς παλιγγενεσίας μέχρις αὐτῆς τῆς στιγμῆς, δὲν θὰ δικαιούται νὰ θρηνησῇ εἰς τὸν συνήθη τόνον ὅτι «κάτω ἀπὸ αὐτὸν τὸν οὐρανὸν εἰς τὸν ὅποιον πρῶτον ἀνέβαιεν ἡ Τέχνη κλπ.». Θὰ ἔχη νὰ θρηνησῇ μόνον θύματα εὐγενῆ, μὲ τὴν ἐκατόμησιν τῶν ἡρώων δημιουργήσαντες ἔστω καὶ τὰ σημερινὰ παρασκήνια. Γὰ θύματα αὐτὰ τὰ ὅποια ἐθυσίασαν ὅλην τὴν ἐφημέριον ἔλξιν, ἁλλῶν εὐτυχιστέρων καὶ εὐκολωτέρων σταδίων, τὰ ὅποια διέκοψαν κατ' ἀνάγκην ἔχον μόνον τοὺς θεσμούς μετὰ τὴν κοινωνίαν, ἀλλὰ κάποτε καὶ μετὰ τὴν τὴν οἰκογένειαν, δὲν παρουσιάζονται, μὲ τὴν ἑκφράσιν παραπόνου εἰς τὴν ζωὴν καὶ δὲν ζητοῦν τὸν οὐκ ἄριστον κανόνος. Τὸ μέτωπόν των ἔχει στεφθῆ μετὰ τὴν θάψιν τῆς αὐτοθυσίας καὶ τοῦ καθήκοντος. Εἰς τὴν μνήμην των ὅλη ἡ τιμὴ.

Τὰ παρασκήνια ὑπῆρχαν εἰς τὸν τόπον μας βυβλῶς. Ἰεροφάνεια εἰς αὐτὰ, ἔλειπομεν. Ἐδοκίμασαμεν ὑπερήφανοι καὶ ἀπρόσβλητοι τοὺς χλευασμοὺς ὡς αἰρετικοὶ, ὑπεμείναμεν τὴν ἀστοργίαν καὶ ἐπεμείναμεν πρὸς τὴν ἀνάγκησιν. Σήμερον ἡ Ἑλλάς δὲν ἔχει θεάτρον, ἀλλ' ἔχει ὅλα τὰ ὄργανα καὶ τὰ ψυχικὰ μέσα ἐν Ἀθῆναις, εὐτυχῶς διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ. ἔχει μύστας ἀφωσιμένους, ἔχει σκηνὴν, ἔχει κωμῶντας, ἔχει καὶ κράτος, ἐπὶ τέλος, διατεθειμένον νὰ τραβῆσῃ μπροστά. Ἄς γίνωμεν καὶ σπουδαῖοι, οἱ σταυροφόροι, ἀν θέλατε, τῆς Ἑλληνικῆς ἀναγεννήσεως, τῆς ὅποιας τὸ σύνθημα θὰ ᾄδῃ μόνον ἀπὸ τὸ θεάτρον. Ὄταν θὰ πέσουν τὰ σημερινὰ παρασκήνια καὶ θ' ἀνεγερθῇ τὸ ἐπιβλητικὸν ἱερὸν τῆς Τέχνης, προθύμως τότε νὰ πιάσωμεν καὶ ἡμεῖς, μετὰ τὴν ἐσωψυχικὴν ἐκκαθάρσιν ὅτι ἀποτελέσαμεν ἓνα μικρὸ λιθαράκι τῶν θεμελίων του...
“ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ”

ΘΕΟΠΟΙΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΘΕΑΤΡΙΝΩΝ

Βαρύγγωμοι κι' αποσταμένοι
μέσα στην πάλη τή φριχτή,
άνθρωποι αλώνια νικημένοι,
τὸ βήμα σέρνουμε τ' ἀργό μας
καὶ τρέχουμε πρὸς τὸ χαμό μας
μέσα σὲ νύχτα σκοτεινή.

***

Τὸ χέρι κάποιος μᾶς ἀπλώνει
κι' ὄλο μᾶς σπρώχνει: πάντα εμπρός!
Καὶ στὸ σκοτάδι ποὺ μᾶς ζώνει
κάποια θανάτου ἀνατριχίλα!
Πάντα τρυγύρο μας μανρίλα
καὶ πάντα εμπρός μας, ὁ γκρεμός.

***

Κι' ὅμως σ' αὐτὴ τὴ συφορά μας,
στὴ δυστυχία μας τὴ σκληρὴ
ποὺ στεφανώνει τὰ ὄνειρά μας,
μέσ' στὸν ἀτέλειωτο καὶ μὸ μας
στὸ φοβερὸ τὸ βᾶσανό μας
στὴν καταφρόνια τὴν πικρὴ

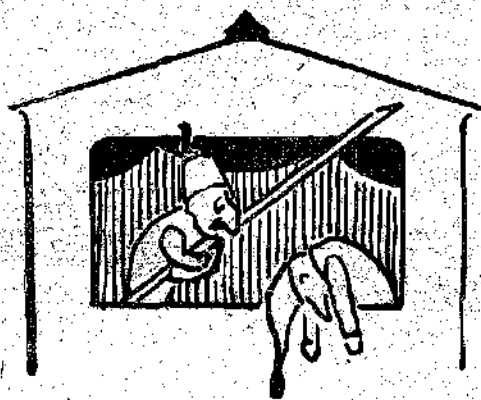
***

Περήφανα τὰ μέτωπά μας
καὶ στηλωμένα τὰ κορμιά!
Καὶ πάντα κρύβοντας βαθιά μας
φανατικές ὄραιολατρείες
μὲ χαμογέλιο τὶς θυσιές
προσφέρουμε στὴν Ὀμορφιά!

***

Καὶ στίς καρδιές μας ποὺ θερμαίνει
μὲ θεία φωτιά πόθος σοφός,
Ἀρχαῖοι Θεοὶ στεφανωμένοι
Βάνχοι καὶ Ἀπόλλωνες περνοῦνε
καὶ στὸ Ναὸ μᾶς ὀδηγοῦνε
ποὺ λάμπει Προμηθέων Φῶς!

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΒΕΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ
ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
ΘΕΑΤΡΟΥ

Τὸ πρῶτον ἐν Ἀθήναις λιθόκτιστον θέατρον. — Αἱ περιπέτειαι τῆς ἀνοικοδομησεως αὐτοῦ. Ἰ. Καμηλιέρης, Σανσόνης, Μπούκουρας. — Ἡ παραδοξότερα ἰδιοκτησία τοῦ κόσμου. — Οἱ ἰδιοκτῆται τῶν θεωρεσίων. — Αἱ ἐν τῷ νέῳ θεάτρῳ ἰταλικαὶ παραστάσεις καὶ ὁ δι' αὐτὰς ἐνθουσιασμός τῶν Ἀθηναίων. — Ὁ Ν. Φορμάνος καὶ αἱ δοκιμαστικαὶ παραστάσεις ἑλληνικῶν ἔργων. — Ὁ «Ρήγας Φεραῖος» καὶ ἡ πρώτη ἐμφάνις τῆς θεατρικῆς λογοκρισίας. — Διακοπὴ τῶν ἑλληνικῶν παραστάσεων καὶ καταστροφὴ τοῦ Φορμάνου. — Ἐπιμνησθεὶς τοῦ ἰταλικοῦ ποδογύρου.

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1838 ὁ Ἰωσήφ Καμηλιέρης (1) δι' ἀναφορὰς τοῦ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἑσπερικῶν ἐζήτησεν δῖως τοῦ παραχωρηθῆναι δωρεὰν οἰκόμενον πρὸς ἀνάγκην χειμερινοῦ θεάτρου ἀνταξίον τῆς πρωτευούσης. Ἡ Κυβερνησις, μελετήσασα τοὺς δροὺς τοῦ ἐργολάβου καὶ ἐβροῦσα αὐτοὺς συμφέροντας, παρεχώρησεν εἰς αὐτὸν διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδοθέντος τὴν 19 Μαΐου 1838, γηπέδον δωρεὰν εἰς ἰδιοκτησίαν του, ἐκ τριῶν χιλιάδων διακοσίων τριάκοντα ἐπτὰ τετραγωνικῶν πήχεων ἐπὶ τῆς ἐδοῦ Ἡρώδου, τῆς σήμερον Μεγάλου, καὶ κατὰ τὴν θέσιν Γεωργίου, κατὰ τὸ σχέδιον τῆς πόλεως Ἀθηνῶν. Ἀδτι ἦτο ἡ πρώτη πράξις ἢ μᾶλλον ἡ πρώτη δωρεὰ τῆς κυβερνήσεως ὑπὲρ τοῦ θεάτρου τὸ ὁποῖον, ἂν εἶχε στόμα νὰ ὀμιλήσῃ, θὰ ἐπιανελάμβανε τὸ τοῦ Τσοπανάκου πρὸς τὸν Νικηταρῶν γνωστὸν τετραστίχον, καθόσον διὰ τῆς γενομένης δωρεᾶς καὶ τοῦ ἐπακολουθήσαντος μετ' ὀλίγον πρὸς τὸν δωρεοδόχον προνομίον, παρεκωλύετο, ὡς θὰ εἶδωμεν, πᾶσα ἀνάπτυξις τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου!

Ἐπὶ τοῦ παραχωρηθέντος γηπέδου ὁ ἐργολάβος ὑπεχρεοῦτο ν' ἀνεγείρῃ ἰδίᾳ αὐτοῦ δαπάνῃ ἐντός ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκδόσεως τοῦ διατάγματος λιθόκτιστον θέατρον κατὰ σχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ ἐδίδειτο ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀλλὰ πλὴν τοῦ γηπέδου, παρεχωρήθη εἰς τὸν ἐργολάβον καὶ πενταετὲς προνόμιον δυνάμει τοῦ ὁποῖου ἀπηγορεύετο εἰς πάντα ἄλλον ν' ἀνεγείρῃ ἐν Ἀθήναις θέατρον, καθὼς ἐπίσης καὶ νὰ παριστῆται ἐπὶ θεατρικῆς σκηνῆς «μονοκῆ μελοδράματα (operas) τραγωδίας, κωμωδίας καὶ κάθε ἄλλον εἶδους ποιήματα, εἴτε διὰ στίχων εἴτε εἰς τὸ πεζόν, καθὼς καὶ τὸ νὰ δώσῃ μουσικὰς συμφωνίας (concerts) ἐπὶ πληρωμῇ εἰσόδου, ἐκτός μόνον ἐὰν ἤθελε προηγουμένως συμφωνήσῃ μετὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ θεάτρου, τοῦ λαβόντος τὸ προνόμιον. (2)»

(1) Ὁ περὶ οὗτοῦ λόγος Καμηλιέρης τῷ 1836 τῇ συνδρομῇ πολλῶν Ζακυνθίων καὶ τῇ ἀδείᾳ τῆς βασιλικῆς διοικήσεως ἔδρασαν ἐν τῇ τότε τῆς Ζακύνθου πλατείᾳ τῶν ἀσκήσεων, τὴν πλατείαν Γεωργίου Α. προσχωρῶν ἐλλῆνον θέατρον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἀπόλλων» εἰς ὃ ἐδόθησαν πολλαὶ μελοδραματικαὶ παραστάσεις.

(2) «Προνόμιον προνομίον εἶχε παρεχωρηθῆναι κατὰ τὰ πρόβα ἐπὶ τοῦ Γαλλικοῦ θεάτρου καὶ εἰς τοὺς ἐν Παρισίοις «confrères de la Passion» «Un arrêt de Parlement du 17 Novembre 1548 défendit à tous autres de jouer ou regrés enter dorénavant aucuns jeux ou mystères, tant en la ville, faubourgs que Banlien de Paris, sinou que sous le nom de la dite confrérie et au profit d' icelle.» (E. Rigal, Le Théâtre Français avant la période classique, vol. 37, Paris 1901.)

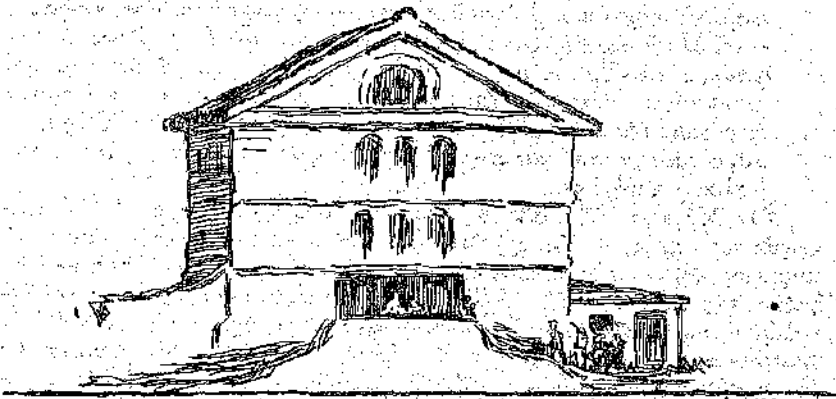

Οί εν Ἑλλάδι ισχύοντες τότε ξένοι καὶ ὑποστηρίζοντες τὸν ἐπὶ αὐτῷ προνόμιον ἀλλοδαπὸν ἐργολάβον, θέλοντες νὰ κολάσωσι τὴν διὰ τοῦ ἀναφροσθέντος προνομίου προσγενομένην ἀδικίαν εἰς πάντα Ἑλληνα μέλλοντα νὰ κάμῃ τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν, (1) ὑπεχρέωσαν ὀφθεὶν τὸν Καμηλιέρην «ἐὰν ποτὲ ἐθελονταὶ (amateurs) ἢ εταιρεία τις (compagnie) ἤθελον παρουσιασθῆν ἐπιθυμοῦντες νὰ παραστήσωσιν εἰς τὸ ἑλληνικὸν νὰ παραχωρῆν τὸ θέατρον τοῦ κτὰς ἐστέρας καθ' ἃς δὲν τὸ μεταχειρίζεται ὁ ἴδιος.»

Ὡς ἂν δὲ μὴ ἴσκει ἢ εἰσωνεῖα αὐτῆ, διὰ τοῦ παραχωρηθέντος προνομίου δὲν ἀπηγορεύετο εἰς τοὺς ἐθελοντάς «τὸ νὰ παραστήσωσιν οὐδὲν θέλοντες μεταξὺ τῶν εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας καὶ ὄχι εἰς δημόσια μέρη ἢ καταστήματα ἐπὶ πληρωμῇ εἰσόδου!»

Ἐξ ἄλλου, χάριν τῶν ξένων ἐννοεῖται πάντοτε, ὑπεχρεώθη ὁ ἐρ-

Τὸ πρῶτον Ἑλληνικὸν θέατρον «τοῦ Μπουκίουρα».

γολάβος· ἐνὰ ἔτη ὀκτῶ μηνῶν τοῦ ἔτους, ἔξαιρουμένων τῶν κατὰ τὸ θέρος τεσσάρων μηνῶν, — ὁποῦτε βεβαίως θὰ παρεχωρέτο εἰς ἑλληνικοὺς θιάσους διὰ νὰ ψηθοῦν ἀπὸ τὴν ζέσην καὶ ἐκλείρουν ὀφθαλμοὺς ἀπὸ προσώπων τῆς γῆς — ἀνάλογον συντροφίας καὶ καλῶς ὀργανισμένην ὄρχηστρον.»

Πλὴν μετ' ὅλην τὴν ἐπιθυμίαν καὶ ὑποστήριξιν τῶν θελόντων νὰ ἴδωσι μεγαλοπρεπὲς ἐν Ἀθήναις θέατρον με ἀλλοδαπὰ συντροφίας καὶ καλῶς ὀργανισμένην ὄρχηστρον, ὁ ἰταλὸς ἐργολάβος, μὴ δυνήθεις νὰ εὕρῃ τ' ἀπαιτούμενα πρὸς ἀνάγκην τοῦ θεάτρου χρήματα, ἐκηρύχθη ἐκπιπτός τοῦ παραχωρηθέντος αὐτῷ προνομίου διὰ τοῦ ἀπὸ 29 Μαρτίου 1839 Β. Διατάγματος (2).

(1) Τὸ ἀριστότατον Βασιλεῖον τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰ πρῶτα βήματα αὐτοῦ κατήγει τὰ ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως ψηφισθέντα δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγθη καὶ τὸ δικαίωμα εἰς πάντα ἄνθρωπον τοῦ ἐγκαθιστῆν οἰκονομικὸν θέατρον. (Ψήφισμα τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τῆς 13 Ἰανουαρίου 1791, ὑπογραφεὶν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως τῆς 19 τοῦ αὐτοῦ μηνός.)

(2) Κυριώτερος λόγος τῆς ἀποτυχίας τοῦ Καμηλιέρην ἦτο τὸ ἀπένειμον τοῦ μέρους ἐνθα ἐκείτω τὸ οἰκοπέδον ἐπ' οὐ μάλ' ἢ ἀνεγέρθη τὸ θέατρον, καθόσον τὴν ἐποχὴν ἐκείνην πᾶσα ἡ ἀπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης πρὸς τὸ Γερόντιον καὶ πέραν τῆς ὁδοῦ Πετριωτικῆς ἐκείσε ἦτο ὡσὸν ἐρημὸς ὡστε ἡ μοναδικὴ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πετριωτικῆς οὐκία τοῦ Ἀρμανσπερῆ εἰς τὸ εὐκίνημα νὰ περιβάλλεται ἀπὸ ἀπεράντους ἐπίδοις ἀγρῶν ὅδε ἠδυνάτο τις ν' ἀγοράσῃ κατὰ στρέμμα ἀντὶ δέγων δεκάδων δραχμῶν! Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, μὲν διηγήθησαν δι' Ἀθηναίους τίς, Πιδαρὸς ὄνοματι, ἐπώλησεν ἀντὶ πέντε χιλιάδων δραχμῶν δόκιμον τὴν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ Σωκράτους μέχρι τῆς ὁδοῦ Αἰόλου ἐπιταπὴν τὴν περιλαμβανούσαν δημοσίων τῶν Βασιλείων Ἀσπίων καὶ τῆν Νέαν Ἀγορᾶν! (Περὶ τῆς οἰκογενεῖας Πιδαρῆ, βλῆτε «Παναθήναια» τόμ. Α' σελ. 265.)

Διὰ τοῦ αὐτοῦ διατάγματος πᾶσα αἰ ἐν τῷ ἀπὸ 19 Μαΐου 1839 Β. Διατάγματι διαλαμβανόμεναι παραχωρήσεις εἰς τὸν Ἰωσήφ Καμηλιέρην μετεβιβάσθησαν εἰς ἕτερον Ἰταλὸν ἐργολάβον, τὸν Βασίλειον Σανσώνην (1) ὅστις ὑπεχρεώθη ν' ἀνεγείρῃ τὸ θέατρον εἰς τὸ προαδωρισθὲν οἰκοπέδον ἐντὸς πέντε μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Διατάγματος.

Ὁ Σανσώνης, ἐπιτυχέστερος τοῦ συμπατριώτου τὸν Καμηλιέρην, κατόρθωσε νὰ ἐξοικονομήσῃ μερικὰ χρήματα καὶ ν' ἀρχίσῃ τὴν ἀνοικοδομήσιν τοῦ θεάτρου. Ἀλλὰ ταχέως περιελθὼν καὶ ὀπίσθεν εἰς οἰκονομικὰς δυσχερείας, κατέφυγεν εἰς τὴν πρωτοτυποῦσάν ἰδέαν νὰ προπώλῃ τὰ θεατρεῖα τῆς πρώτης σειρᾶς τοῦ ἀνεγειρομένου θεάτρου καὶ διὰ τῶν ἐκ τῆς πώλησεως ταύτης χρημάτων καὶ ἑτέρων δέκα χιλιάδων δραχμῶν ἃς προσέφερε τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον, ἐπελήφθη τῆς ἀποπεράτωσεως τοῦ ἀμαρτολοῦ αὐτοῦ θεάτρου τῆς πρωτευούσης, τὸ ὁποῖον

Καθίσματα	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Στῆθεσ A.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Στῆθεσ B.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Στῆθεσ Γ.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Στῆθεσ Δ.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Στῆθεσ Ε.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Τὸ σχεδιάγραμμα (πλάνος) τοῦ θεάτρου.

ἀπετέλεσε τὴν παραδοξότεραν ἰδιοκτησίαν ἐν τῷ ἐπὶ τὸν Ἥλιον κόσμῳ (2)

(Ἀκολουθεῖ)

ΝΙΚ. Ι. ΔΑΣΚΑΡΗΣ

(1) Ὁ Σανσώνης ἦτο ἑβραῖον τοῦ πρώτου Ἰταλικῶν μελοδραματικῶν θιάσων τοῦ ἐπισκεφθέντος τὰς Ἀθήνας κατὰ τὸ 1837 καὶ δώσαντος παραστάσεις ἐν τῷ ἑλληνικῷ θεάτρῳ τοῦ Μελῆ (ἴδε ἄνωτέρω σελ. ...) Εἰς τὸν περὶ οὗ δ λόγος, πρότερον μελοδραματικὸν θιάσον προτιμήθησαν καὶ ἐξετέλλαν τοὺς Ἀθηναίους ἢ Καλλιὰ Ρόδη, ἢ μετ᾽ ἑπειτα ὀλιγαριθμηθέντα τὸν παρασηφθέντα ἀξιώματικόν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ Καλλιμάχη.

(2) Κατὰ τὴν ἐπισημάνσιν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὰ θεατρεῖα ἢ τὸν «Οἰκίσκου» ὅπως ἐλάγοντο ταῦτα τότε, ἠγόρασαν οἱ ἑξῆς:

Ἄνω ἢ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Ὀθων (ἰδιωτικῶς).

Ἐνω ἢ Γ. Σπυριδιλάκης Γραμματεὺς τῶν Οἰκονομικῶν.

• ὁ Ἐβραῖος.

• ὁ Γεώργιος.

• ὁ Ι. Α. Ὁβολέας.

• ὁ Πάικος Γραμματεὺς τῆς Δικαιοσύνης.

• ὁ Μανθιέου.

• ὁ Βοτσίλης.

• ὁ Ἰ. Παπαρηγόπουλος.

• ὁ Ν. Ρ. Πέσιος.

• ὁ Γ. Υλαρῆς, Γραμματεὺς τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἄνω ἢ Β. Σκουμπούρης.

Ἐνω ἢ Δ. Λουδοβίκος Ἑγγυός.

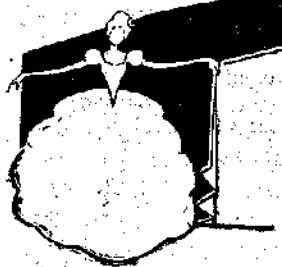
• ὁ Α. Πετρίδης.

• ὁ Ἰαπώνης Μορέλης.

• ὁ Βαλιωρῆς, ὁ Ἀφροντίδης καὶ ὁ Ἀγγερόπουλος.

• ὁ Σαρ. Δεκέλης Βοῦρος.

Καθίσματα ἐν προτερῶν τὰ θεατρεῖα περιήλθον εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν ἑξῆς: Δρ. Ν. Δεσσίν, Παύλ. Σκουλοῦδης, Σ. Τρικοβῆ, Δρ. Μαυλιάνου, Χριστῆς, Ἐβραῖος, Νικ. Τσαμαδοῦ, Δημ. Κυργουσίου, Κ. Βικέλα, Βασ. Φλογαῖτου, Θεμ. Στεκοῦλη, Νικ. Χατζοπούλου, Α. Πάλλη, Α. Στρούμπου, Α. Παῖνου, Ἰωάν. Κόνιαρη, Γεωργ. Σταύρου, Κ. Νέγγη, Ἀντ. Σαντορωαλοῦ, Ἀθ. Λουρατῆ, Ἰωάν. Σούτσου, Γ. Φοντάνα, Ἀντ. Φ. Παπαδάκη, Χρ. Ἠλιοπούλου, Α. Τσίτη, Τρ. Μουτζουπούλου, Βασίλ. Κερασοῦ, Χαρ. Χριστοπούλου, Α. Κ. Καρατά, Μιχ. Μάγγελ, Γ. Μαλαβάζου, Κ. Λεβίδη, Βασίλειος, Π. Σατζῆ, Π. Ἀγγερόπουλου, Π. Μεταξῶ, Τράμπας, Σ. Σκουμπούρης, Στοι. Νέγγη, Μαυρογοροδάτου, Γ. Γαλιάνη, κ.λπ.

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ

ΑΣΥΛΟΝ ΠΑΛΑΙΜΑΧΩΝ

Συζητήσατε ποτέ ήθοποιον «παλαιμαχόν» εἰς τὸν δρόμον; Ἐκτόστου γέρω—Ταβουλάρη, δὲν ἐποθέτω νὰ ξέρετε κανέναν ἄλλον. Κι ἔχετε δίκην· γιὰτί, ἀπλούστατα, δὲν εἶνε εὐκολόν ν'

ἀναγνωρίσετε ἕναν τέτοιον ἄνθρωπον. Οὐδέποτε ἐπάγγελμα βιοποριστικόν ὑπῆρξε τόσο σκληρὸν καὶ ἀχάριστο πρὸς τοὺς ἐργάτας του. Ἀπὸ τὴν κεκτημένην ταχύτητα τῆς σινηθείας ἰσως, ἀπὸ τὴν διαρκῆ μεταμόρφωσιν ποῦ ἀπαιτεῖται κάθε βράδυ εἰς τὸ καμαρίνι, οἱ παλαιοὶ ξεπεσμένοι ήθοποιοὶ περιφέρονται μεταξύ μας εἰς τὴν κοινωνίαν ἄλλαγμένοι τόσο ὥστε νὰ εἶνε ἀγνωστοί. Παλαίβουν, μυχθοῦν σὲ ὄλη τους τὴ ζωὴ, καὶ ὕστερα κάποτε, ὅταν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου σημάνη τραγικὰ τὴν ἀρχιστίαν των, βγαίνουν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ δρόμου μακιγιαρισμένοι μὲ τὸ ἀνεξίτηλον κραγιόνι τῆς δυστυχίας, γὰρ νὰ παῖξουν ἀληθινὰ αὐτὴ τὴ φορὰ εἰς τὸ μεγάλο θέατρο τοῦ κόσμου. τὸν παρτιτείνον ῥόλον τοῦ καθημερινοῦ δράματος...

Θυμῶμαι πρὸ ὀλίγου μόλις, μιὰ γρη῏—γρη῏ουλα, θεόκουρη, ζαρωμένη σκηνή, νὰ γυρίξῃ τὸ βράδν σὲ κακὰ χάλια ἀπὸ μπυραρία σὲ μπυραρία, καὶ χωρὶς προσήματα νὰ ἐπαίξῃ. Ὁ κόσμος τὴν ἔδιωχνε. Ὁ ἴδιος κόσμος ποῦ θὰ τὴν εἶχε καταχειροκροτήσει ἄλλοτε. Τὴν εἶχα ἰδῆ κάποτε τυχαίως σὲ σπῆτι μιᾶς οἰκογενείας φίλων μου ήθοποιῶν τὴν ἄρα ποῦ τῆς ἔδωκαν ἕνα πιῦτο φαί. Καὶ τὴν ἀνεγνώρισα τότε, καθὼς ἐπλησίασε κι ἐπρότεινε τὸ ξεραγκιανὸ γερουπίτικο χέρι ἦταν ἡ Τασόγλου. Ἄλλοτε διῆρξε πολὺ ὄμορφη καὶ ὄνομαστή. Ὁ Καραθεοδωρῆς πάσοῦς εἶχε ζητήσει γιὰ γυναῖκα του, ἀλλ' αὐτὴ τὸν ἀπέκρουσε, γιὰτί... τὰ πόδια τῆς φαίνονταν λυγὰ στραβὰ καὶ ὕστερα ὁ Καραθεοδωρῆς ἐστάλη στὴν Σάμο ἡγεμῶν! Σβῶνται ἴσως ἀκόμη καὶ κικλοφοροῦν μεταξύ μας, ἴσως ἔπιαν μετὰ σὲ διπλὰν τραπέζι ἀνυπότοι, ἐνὸς τὸ ζωντανὸ αὐτὸ κουρέλι ἐσύρετο γύρω μας, μερικοὶ λευκοπῶγες παρελθούσης χρήσεως, ποῦ θὰ διατηροῦν συγκινητικὰ τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἀκμῆς τῆς. Ἰσως μάλιστα καὶ νὰ τὴν εἶχαν τότε ἐρωτευθῆ, νὰ ἦσαν φανατικοὶ «θανυμασταί» τῆς, τακτικοὶ κάθε βράδν εἰς τὴν αὐτὴν σειράν τῆς πλατείας, νὰ τῆς προσέφεραν ἀνθοδέσμην μετὰ τὴν παράστασιν καὶ νὰ τῆς ἔγραφαν στίχους...

Ἀλλὰ μήπως εἶνε σὲ καλλίτερη κατάστασιν καὶ ἡ «δόξα» τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς, ἡ Εὐαγγελία Παρασκευοπούλου, αὐτὸ τὸ φαινόμενον τῆς αὐτοφροῦς τέχνης; Ἡ «Εὐαγγελινή» ποῦ ὕψωσε ὄλην τὴν ἀλλασονεῖαν τοῦ ἀναστήματος τῆς κάποτε ἀπέγαντι τῆς Σάρας Μπερνάρ. Ἡ Εὐαγγελινή, τῆς ὁλοῦς κάποιος μακαρίτης ἤδη καὶ διάσημος κατόπιν εἰς πλοῦτον καὶ εἰς κύρος συνάδελφός μου, μάταια τῆς χτυποῦσεν τὴν πόρτα μὲ τὴν ἐρατικὴν του προσφοράν. Ἡ Εὐαγγελινή, διὰ τὸν ἔρωτα τῆς ὁποίας ἄλλος ἐπιζῶν διαπραγῆς μου συνάδελφος ἐστάλη εἰς τὸ φρονοκομεῖον τῆς Κερκύρας! Τὴν εἶδατὲ τὸν τελευταῖον καιρὸν; Ἀδύνατον νὰ τὴν ἀνακαλύψετε καθὼς περιάγει τὰ περασμένα μεγαλεῖα τῆς, διπλωμένα σὲ σάλι μπαλωμένο, ἀπὸ ἐξωκλήσι σ' ἐξωκλήσι καὶ προσεῖχεται γοργατῆ σὲ μιὰ κωνίτλα μπροστά. Εἶχ' ἀκούσῃ πῶς τῆς ἐξέλεψε μιὰ φορὰ τὴν ἄμαζα τὸ «κοινόν» γιὰ νὰ τὴν σηκώσῃ σὲ χέρια, καὶ τὴν εἶδα, ποῦ λέτε, νάχη τυλίξῃ τὸ πρόσφορο σὲ πένθιμο μαντήλι καὶ νὰ τραβῆ ὑπομονετικὰ τὸ στρατὶ πρὸς τὴν Ἁγιά-Βαρβάρα ἐπιζῶσα εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ ἀπὸ τὸ ἔλεος τῶν ἀνθρώπων ἔχει πάρῃ πρὸ πολλοῦ τὴν ἀπόφασιν...

Ἀλήθεια τί χροιάζονται τὰ ὀνόματα; Πόσους καὶ πῶς, ἀκόμη θὰ

μποροῦσα νὰ θυμηθῶ... Θυμῶμαι ἀπὸ χρόνια ἡμίκλητον τὸν γέρω-Δημητρουλόπουλον—ἕναν καλὸν ήθοποιὸν στὸν καιρὸ του—κατάκοιτον, ὄχι μόνον χωρὶς μακριὰ, ἀλλὰ κάποτε καὶ χωρὶς ἄρωμ! Ἀπὸ καιρὸ ἔχω νὰ μάθω νέα του, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται ὅτι ἀκόμη ἡ θεῖα πρόνοια δὲν τὸν ἀπῆλλαξεν ἀπὸ τὰ βάσανα. Ἐξήρσα τὸν Ταβουλάρη, γιὰτί εἶνε ὁ μόρος ποῦ βρῆκε ἕνα σπῆτι ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ ὅς ἐκ θαύματος μπόρεσε καὶ τὸ κρατήσει. Ἀλλὰ προχθὲς μόλις, ἀκούω δι' ὁ Ηρακλῆς Χαλκιδόπουλος—ἕνας πραγματικὸς Ηρακλῆς καὶ εἰς τὴν σαματικὴν παράστασιν καὶ εἰς τὴν σκηρικὴν δύναμιν, μὲ τὸ κωμικὸν δαιμόνιον τοῦ ὁποίου τόσες φορὲς ἀκράτητα ἐγελάσαμε—ἔχει ἐγκαταλειφθῆ, ὑπόλειμμα διαλυθέντος θιάσου σ' ἕνα χωριουδάκι τῆς Θεσσαλίας—ὅπως οἱ ἐγκαταλειφθέντες Μικρασιατικοὶ δμηροὶ—καὶ εἶνε γέρος, καὶ μῆρες καὶ καιροὺς ἀγωνίζεται νὰ οἰκονομήσῃ τὰ ναῦλα του...

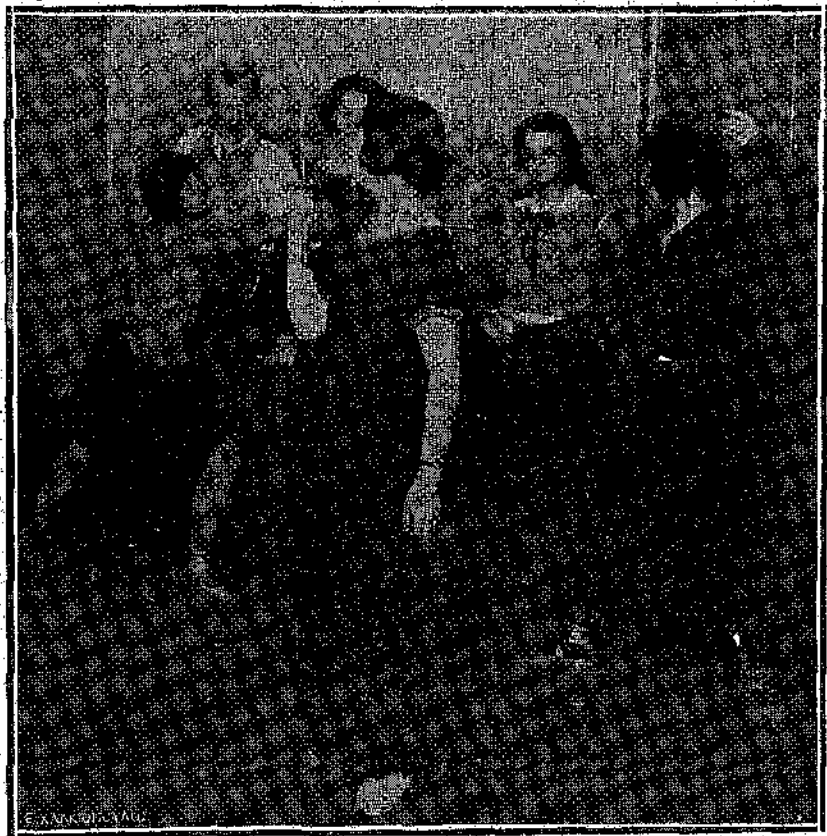
Ἀλλὰ, γιὰτί νὰ θυμηθῶ, αἱ, καὶ νὰ θυμῶ καὶ στοὺς ἄλλους σήμερα, πράγματα τόσον θλιβερά, ποῦ εἶνε προτιμώτερον νὰ μένον, καθὼς εἶνε, ξεχασμένα; Ἦταν ἡ γαλήνη, ὄρα τῆς ἡουχίας ποῦ μεσολαβεῖ μετὰ ὑπογευματικῆς καὶ ἐσπερινῆς παραστάσεως, καὶ σὲ μιὰ μισοσκότεινῃ γωνίᾳ τοῦ καφενείου ἑνὸς θεάτρου, ὁ γρη῏ός μου φίλος κ. Μαρκέλλος μὸβλεγε τίς νεανικῆς ἀγαμησεις του ἀπὸ τῆ Γερμανία ἀγαποῦσε τὸ δάσος, τὸν Μέλαντα Λουμάν, κ' εἶχε γυρίσει τὰ χωριά του πολλές φορὲς ἐγκύβισε κ' ἕνα θῖασον ἐκεῖ, κ' ἔπιπσε φιλίεσ με τὸν Ἔρμαν, τὸν θῖασάορη καὶ πρωταγωνιστῆν. Ὁ Ἔρμαν δὲν ἐγκύβισε ἄλλον τόπον ἔξω ἀπὸ τὰ χωριά τοῦ Λουμάν. Ἐπέρασεν ὄλη τὴν τὴ ζωὴ καὶ γλο τοῦ τὸ στάδιον μετὰ σὲ ἴδιον δάσος! Ἐκεῖ εἶδεν ὄλεσ τὸν τίς ὁξές καὶ ὄλα τὰ καλὰ τῆς του. Ὅταν συνεπλήρωσεν ἐλευσέντες χρόνια ἔδωσε μίαν ἀποχωρετιστικὴν πανηγυρικὴν ἀφῆσε τὴν ἐσχῆ τὸν σὲ «τέκνα» τοῦ θῖασου, ἐμπερσοε τίς οἰκονομίες του, παρέλαβε τὴν συμβίαν, ἀγόρασε μερικά κτήματα, κ' ἐκάθησε νὰ ἡουχῆσῃ με τὴν πῖπα σὲ σῖομα, ποτιστότος καὶ ροδοκόκκινος! Καὶ νὰ συλλογίζεται κανείς ὅτι ὁ ἐν λόγῳ Ἔρμαν, δὲν ὑπῆρξεν, ἐπὶ τέλος, «θῖασμος»...

Κόπιασε τότε νὰ σοῦ διηγηθῆ καμὲς καὶ τὴν Ἱστορία Ἑλληνος ήθοποιῦ. Εἶνε βίος καὶ πολιτεία ἱερομαρτυρος, πολεμικῆ περιγραφή περιπετειῶδες μυθιστόρημα, γεωγραφικῆ ἐξερεύνησις, Σερὰχ θαλασσιγός, Ἰούλιος Βέρν, Ναπολεόντειος ἐποποιία, δι' ἔλλειπε Καραβοστακίματα, σιροήσεις, δυνιχιές, ἐγκαταλίψεις, μαρτυρία καὶ σὲ τέλος, στερεοτόπως πάντοτε, μιὰ σκιά ἀγνωρίστη, ξεδοντιασμένη ἀξιοδότητη, παραδαμένη σὲ πεισδορῶμον τοῦ καφενείου τῆς «Γαρινίας», ὅπως εἰς μίαν ὄχθη ποταμοῦ ποῦ ἐκβράζονται πῶματα. Ὑπάρχουν σὲ μονοεῖα καὶ κίλεις, διάτρητες, μαροῦτοκατισμένες σημάτες, κουρέλια ἐτοιμῶροπα, ποῦ ἦταν μιὰ φορὰ βλομεταξές κ' αὐτές, κεντημένες με ἡνεῖρα χρυσά—νὰ τί μοῦ θυμῆξῃ κάθε φορὰ τὸ θέαμα «παλαιμαχόν» ήθοποιῦ.

Ἀλλὰ, σημαίτες πεταμένες σὲ σκοτυπῖδια. Καὶ ὕστερα συζητοῦμε με ὄλον τὸν τόνον τῆς σοβαρότητός μας, γιὰ τὸ ἐθνικὸ θέατρο. Εἶναι νὰ κλαίῃ κανείς καὶ νὰ γελᾷ. Ἐνας νέος στρατός, θέλει ποῖν ἀπ' ὄλα, παράδοση. Νὰ βάλῃ πρῶτα τάδερά του στὴ θεοί τους. Νὰ τὰ προσκυνῆ καὶ ἀπ' αὐτὰ νὰ παίρῃ ζωὴν. Ἄς σταματήσῃ, λοιπὸν, παρακαλῶ τὸ κήρυγμα νὰ φτιάσομε ἕνα θέατρο λαμπρὸ, καὶ καθὼς θ' ἀνεβαῖνομε τὰ μαρμαρινὰ σκαλοπάτια νάναι σποριασμένη ἡ Τασόγλουα χάμον καὶ ν' ἀπλῶνῃ τὸ ξεραγκιανὸ χέρι τῆς ζητιανῆς. Ἡ ὁ Δημητρουλόπουλος σὲ καροτσάκι. Καὶ καθὼς θὰ ἐξέξομε ἰάλογα τῆς νέας «μεγάλης» ποῦ θὰ πόζορη βουτηγμένη στὴ βαρεῖα μωροδιὰ τῶν λουλουδιῶν, νὰ σέρνεται ἀπέγαντι με τὸ πρόσφορο κάτω ἀπὸ τὰ κουρέλια ἡ Εὐαγγελινή!

Περιμένο ἕναγωνίως νὰ τὸ ἴδῃ κ' αὐτὸ τὸ ἐθνικὸν σας θέατρον, ὦ Νεοῖλληρες!

ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΠΙΔΕΞ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ.

Ἡ Δις Ἀλίκη Θεοδωρίδη (Alice Theo) κόρη τῆς Κας Κυβέλης εἰς τὸ Κογσερβατουάρ τῶν Παρισίων, γυμναζομένη εἰς τὸ μάθημα τῆς ξιφασκίας.

ΘΛΙΒΕΡΑ ΑΣΤΕΙΑ

Δ Κ. ΜΠΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ & ΤΟ 'ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ.,

Ὁ κ. Μπακαλόπουλος εἶνε μανιώδης ἐρασιτέχνης. Ἐπειδὴ δὲ ἐσχάτως οἱ διάφοροι ἐρασιτέχναι ἐξέθεσαν εἰς διαφόρους ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ τίς γνώμες των περὶ φιλολογίας, περὶ ποιήσεως, περὶ πολιτικῆς κ.τ.λ., ἠθέλησε καὶ ὁ κ. Μπακαλόπουλος νὰ μὴ ἐκθέσῃ καὶ τίς ἰδιῆς του, περὶ «Ἐθνικοῦ Θεάτρου». Μοῦ ἀπέστειλε λοιπὸν τὴν κατωτέρω ἐπιστολήν :

Ἀγαπητέ φίλε,

Ἀπεφάσισα νὰ κάνω θέατρον. Χάρῃ στίς ρέγκες καὶ τοὺς σολωμούς πού ἐπέστυνα εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἔγχευα καὶ ἐγὼ πλούσιος. Τώρα ἐξεχώρισα τὸ ἐν Ἰσπανίαν ἐμπορίον μου καὶ ἀπέκτησα εἰς τὰς Ἀθήνας μέγαρον, λιμανεῖν, γκαράζ, διὰ τὴ νὰ μὴ ἀποκτήσω λατῶν καὶ ἰδικῶν μου θεάτρον; χάρῃ στίς ρέγκες καὶ τοὺς σολωμούς, ὡς γίνω κ' ἐγὼ ὁ Σολωμὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου, δυνατὸν μάλιστα καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀναγνωρίζευσαι τὴν ἀξίαν μου νὰ μὴ ἐκχωρήσῃ τὸ πρῶν Βασιλικὸν θέατρον, τὸ ὁποῖον μάλιστα ἀφοῦ ὀνομαζοῦν με πανταπολειῶν, πρέπει νὰ ἔχη διευθυντὴν ἄνθρωπον γνωρίζοντα καὶ ὀλίγην μπακαλιωρήν.

Πρῶτα ἀπ' ὅλα ὅμως πρέπει ν' ἀρχίσω ἀπὸ τὸ σπίτι μου. Ἐχὼ σύζυγον, πεθεράν, μίαν γεροντοκόρην ἀδελφήν, μίαν κόρην καὶ δύο υἱούς. Ἴδού ὁ θάνατος ἤδη σχηματισμένος. Τὰ ἔργα θὰ τὰ γράφω ἐγὼ ἢ ὁ μεγαλύτερος τῶν υἱῶν μου, εἶσι μάλιστα θὰ γλυπῶνουμε καὶ τὰ ποσοστά. Φαντάσου νὰ ζητήσῃν δέκα καὶ δώδεκα σοῖς ἐκατὸ οἱ συγγραφεῖς ποσοστά, γὰρ μιά δουλειὰ πού ἐπιτελοῦς δὲν εἶναι δουλειὰ! Ὅριστε ἄδαιτροπιά! Βρὲ ἀδερφέ, αὐτὸ εἶναι μιά διασκεδάσις, εἶναι πασατέμπο, γὰρ σκότωμα τῆς ὥρας. Δὲν τοὺς φτάνει ἡ δόξα πού παίζεται τὸ ἔργο τους, θέλουσιν καὶ λεφτά! Δουλειὰ εἶνε αὐτή; Τί εἶσαι κύριε, σαροδέλης, παστοματίζης τσιγαράς, διευθυντῆς ὠδείου, μάλιστα αὐτὸς εἶναι δουλεῖς! Ὅχι δραματικῶς συγγραφεῖς. Σπονδαῖα τὰ λάχανα. Δὲν παίρνω κ' ἐγὼ ἐνὰ χαρτί μιά πέννα καὶ ν' ἀρχίσω νὰ γράφω, εἶσι γὰρ νὰ παιωνάῃ ἢ ὠρα!

Λοιπὸν νὰ, ἀντὶ νὰ πληρώσω ποσοστά θ' ἀρχίσω νὰ γράφω μόνος μου. Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ εἶμαι καὶ πλούσιος, με τῶν ἰδούτων τοῦ ποσοσάπου μου βέβαια, ὄχι με συγγραφικῆς πασαδέλης, θὰ ἰδρῶσω καὶ βραβεῖον χρηματικόν, διὰ νὰ βραβεύω τὸ καλύτερον ἔργον πού θὰ παίζεται εἰς τὰ Ἑλληνικὰ θεάτρα, τὸ ἰδικόν μου καὶ τὰ ἄλλα. Τὴν κομικὴν ἐπιτροπὴν θὰ τὴν διορίσω ἐγὼ. Θὰ εἶναι τριμελής, ἀποτελουμένη ἀπὸ τὴν πεθεράν μου, τὴν γυναῖκα μου καὶ τὴν γεροντοκόρην ἀδελφήν μου. Τὴν γυναῖκα μου τὴν ἔχω πάντα με τὸ μέρος μου, ἔχω λοιπὸν ἐξασφαλίσει μίαν ψήφον, ἡ πεθερά μου πάντα κοιμᾶται στὸ θέατρο, λοιπὸν ἐπειδὴ δὲ θ' ἀκούῃ τίποτα, θὰ ἀποκλιγῇ πρὸς τὴ γνώμη τῆς γυναίκος μου καὶ θὰ ἀπογράψῃ τὴν ἀπόφασιν πού θὰ συντάσῃ ἡ γυναῖκα μου με σιραβὰ τὰ μάτια. Μένει τώρα ἡ γεροντοκόρη ἀδελφή μου. Αὐτὴ δὲ μᾶς νοιάζει. Ἄς τῆς ἀρέσῃ ὅποιον ἄλλο ἔργο θέλει μιά φορὰ πού θὰ ἔχουμε τὴν πλειοψηφίαν μαζί μας! Ἐτσι λοιπὸν πάντα τὸ βραβεῖο θὰ τὸ παίρνουν τὰ ἔργα πού θὰ παίζωνται στὸ θέατρο μᾶς, δηλαδή τὰ ἔργα τὰ δικὰ μου ἢ τὸ πολὺ τὰ ἔργα τῶν ἔργων τῶν... χειρῶν μου, δηλαδή τῶν γιῶν μου.

***

Τὰ ἔργα μας θὰ ἔχουν καὶ τὸ καλὸ πὸς θὰ εἶνε οἰκογενειακά, ἀφοῦ θὰ γράφονται καὶ θὰ παίζονται μάλιστα ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν. Τί νὰ τοὺς κάνουμε τοὺς ἠθοποιούς; Νὰ σοῦ πετιῇ τέχνην καὶ αὐτὴ! Ἐδῶκα τὰ μαλλοκέφαλά μου γὰρ νὰ μάθω στήν κόρη μου πιάνο καὶ στὸ γιῶ μου βιολί καὶ γὰρ νὰ μάθουνε νὰ κουβεντιάζουνε δὲν ξέδεγα οὔτε μιά πεντάρα. Λοιπὸν τί εἶνε θέατρο; Κουβέντα καὶ ὄλο κουβέντα καὶ μάλι-

στα δέν τὰ λές από τό νού σου, μά έχεις και τόν ύποβολέα και στά σφουρίζει!

Έτσι λοιπόν θά γίνη τό θέατρό μου, πού στο τέλος θά κατατήση και Έθνικό θέατρο, όπως κατανοούν Έθνικοί άντρες όσοι παλιώνουν.

Αυτά όλα σκέπτομαι άπόψε στο τραπέζι πού θά τρώμε νά τά ύποβάλω εις την ολομέλειαν της οικογενείας μου και νά εγκριθούν. Αν πάλι ή γυναίκα μου μου κάνει νάζια, ή πεθερά μου τά δικά της, την άδερφή μου την γεροντοκόρη την πιάσουν οι ύστερισμοί, τότε θά τους μουντζώσω όλους και θά τό φτιάσω τό θέατρο μόνός μου. Ναι, μη γελάτε μόνος μου! Θά γράψω ένα έργο με ένα πρόσωπο, κατά τό πρότυπον του «Κοιμηριου του Πολυβίου Δημητριάκου και θά τό παίξω και μόνος μου, θά τό βραβεύω και μόνος μου, θά είμαι δηλαδή έγω ο ίδιος συγγραφέας σκηνοθέτης, ήθοποιός, πάλιν συνθέτης, κωμική έπιτροπή. Ήξερα έναν τέτοιον στην Ισπανία πού ο ίδιος μόνος του φάσενε τή σαοδέλλα, την άλάιζε, την έβαζε στά κοντιά και την έξποστάρει.

Έπειτα βρέ άδερφέ, έδώ στην Αθήνα, όπου σταδών και δπου βρεθώ, άκούω διαφόρους άνθρώπους νά λένε: «Τό Έθνικό θέατρον είμαι έγώ!» Τό άκούσα νά τό λένε παπάδες, κληρικολάφτες, άξιωματικοί, πραγματευτάδες, τραπεζίτες κτλ. κτλ. Λοιπόν γιατί νά μήν τό πώ και έγώ; Ναι τό Έθνικό θέατρον είμαι έγώ!... Και έγω μάλιστα τό λέω σ' άλήθεια, γιατί καθώς σάς είπα, όλα θά τά κάνω μόνος μου. Η Κυβέρνησις δεν έχει παρά νά με διορίση, χωρίς νά διορίση κανέναν άλλον. Βέβαια είμαι πλούσιος, μά αυτό δε θά πη πως δε θέλω και έπιχορήγησι, γιατί μά παροιμία λέει πως εκεί πού εινε τά πολλά πρέπει νά πηγαίνουν και τά λίγα. Νά είσθε δε βέβαιοι πως ο κόσμος θά γεμίξη κάθε βράδυ τό θέατρό μου, θά εινε κάθε βράδυ άγρια πύενη, ο κόσμος σαν τις... σαοδέλλες!

Σός
ΜΠΑΚΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Διά την άντιγραφήν
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΟΡΝ

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ....

Αγίνω τό θέατρο, και εκδίδω τό περιοδικό αυτό. Τά κεφάλαιά μου εινε πολύ μικρά. Λίγα λεφτά, οικονομίες από τή δουλειά μου. Λίγη ζωή, δση μου μνει, άπου ή περισσότερη, έχει λυώση π'άνω στα σαινιά της σκηνης, σ' ένα άτέλειωτο μαρτύριο δεκαπέντε χρόνιων. Για τή νέα μου αυτή προσπάθεια, δεν αναφέρθηκα σε κανένα ούτε κανένα παρακάλεσα. Ούτε και θά παρακαλέσω. Θά τραβήξω μ'προστά.

Αν υπάρχουν λίγοι άνθρωποι, σ' αυτόν τον τόπο πού μποροούν νά με καταλάβουν, ως με βοηθήσουν.

Τό περιοδικό αυτό, θά δάλα νάταν τρόπος, νά τό πλάσω μόνος μου, με τά χέρια μου, νά τό στολίσω νά τό χαϊδέρω, νά σάς τό παρουσιάσω όπως τό πόθησεν ή ψυχή μου, «Αισιούργημα». Μά άλλη είναι ή πραγματικότης της.

Αυκολίες, άσκολίες, δυσκολίες.

Γι' αυτό συγχερόστε με για τής άτέλειες.

Βοηθήστε με μονάχα όσοι μπορείτε, όσοι καταλαβαίνετε ότι τό περιοδικό αυτό, δεν βγαίνει ως συνήθης βιβλιοκαπηλιωτή βιομηχανία.

Τά «Παρασκήνια βγαίνουν με μεγάλο κόπο, με μεγάλο καύμό, και μεγάλα όνειρα.

Θά προσπαθήσω νά κάμω τά «Παρασκήνια» έφάμιλλα των Έθνοπαϊκων περιοδικων του θεάτρον, πού νά είναι τιμή για την Ελλάδα, τιμή για κείνους πού τά εκδίδουν, τιμή για όσους θά τά διαβάσουν.

N. ΠΑΡΑΣΚΕΪΑΣ

ΈΝΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Ο ΤΑΦΟΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΨΙΔΑ ΤΟΥ ΘΡΙΑΜΒΟΥ,

Εις τας 25 Φεβρουαριου 1890 εδιδετο ή πρώτη του Έρνάνη του Β. Ούγκώ. Η σάλα της Comedie Francaise του ποιδ μεγάλου του ποιδ σοβαρού και του ποιδ ιστορικού δραματικού θεάτρον του κόσμου του απαραιτήτως της είναι ιεροτελεστία εις μεταβληθή εις πεδιον μάχης. Τό ποιόν ειχε χωριστή σε δύο άντιμαχόμενα στρατόπεδα στους κλασσικούς και στους ρομαντικούς άντηλλάγησαν γρόνθοι βαδισμοί, όπηξαν θύματα, άλλ εις τό τέλος υπέρσχησαν οι ρομαντικοί ως νεώτεροι και περισσότεροι. Και ως στεφάνωμα, ο Θεόφιλος Γκωτά έγραψε τή γνωστή μικρά τετραγωνικά κόκκινα χαρτάκια έπισημασμένα με ένα μυστηριώδες μονόγραμμα και με τή λέξη I E - P O N και τά διάφησε ως σημεϊον ενγνωμοσύνης εις τους όπο. σθηρικούς του ποιήτου. Από την μακροήμερη αυτή ιστορική μέρα ή βασιλεύσαλα της Comedie Francaise ειχε νά έανακούση άνάμεσα θόρυβο έξω από τά συνηθισμένα χειροκροτήματα του σοβαρού και μετρημένου ακρατηριου της.

Ένας νέος δραματικός συγγραφέας ο Paul Raynal, έδωσε εις την έπιτροπήν επί της άναγνώσεως ένα έργο με τον ομβολικό και έπιβλητικό τίτλο «Ο τάφος υπό τήν Αψίδα του Θριάμβου» τραγώδεια σε τρία μέρη. Η έπιτροπή επί της άναγνώσεως με άλληλο συζητούμενος γνώμας έδο ωςρες άπέριψε τό έργον ως πολύ καινοτόμον και άκατάλληλον διά τό άσθηρόν περιβάλλον του θεάτρον. Έπήλθον ούζητήσεις σφοδραί και τέλος κωτερωθή νά περάση και διά τρίτην φορά και νά επίτρηξ. Η Γενική δοκιμή (πού άπέχη τόπον ιδιώς μας πρώτης) ώρση εις τας 1 1/2 μ.μ. μεσημέρια της 30 Ιανουαριου 1924. Τά πρόσωπα του έργου είναι τρία και διενεμήθησαν: Leon Bernard (ο γέρος), Alexandre (ένας Γάλλος στρατιώτης) Marie Ventura (Aude, είκοσι χρόνων). Η παράστασις άρχισε ήσυχα. Τό έργο σχεδόν, άνευ κεντρικής ιδέας και άρισμένης κατευθίνσεως, ένας φιλοσοφικοπολεμικός διάλογος με πατριωτικές εξάρσεις και έπαναστατικές βέβες. Άλλού έρυνος και άσκαλέσιος, άλλου παραγεμισμένος με βηγορία πομπώδη και με στριανό ήμθεϊκό όχι άνθρώπινο όφρος. Κάτω κολό, άλλ άκατασταλαχτο. Ένας πόλεμος του νέου πνεύματος με τή παλιές άρχές πού σε πολλά σημεϊα τό νέα πνεύμα άγκαλιάζει άρκετά καθύστερημένη τραγώδεια στην έποχή της πραγματικής μεγάλης τραγώδειας του τελευταίου πολέμου. Άλλ' ως προσπαθήσουμε νά δηγηθώμε με λίγα λόγια την δυσκολοένηγητή ύπόθεσή του.

Ένας στρατιώτης του μετώπου φθάγει με τρισάρον ήμερών άδεια μά γύχτα του 1915 στο σπίτι του όπου μνει ο πατέρας του μαζί με την άρραβωνιαστικιά του Aude, τους λέει ένα φέμμα για νά τους ήσυχάση ότι ή ζωή του δεν βρισκεται ποιά έν κινδύνω ότι ή ήμερα κηνηται και ότι ο πόλεμος τελείωσε. Ένα όμως έπειγον τηλεγράφημα τον καλεί νά επιστρέψη άμέσως. Η τετραήμερος άδεια άλαττοδται εις τετράωρον, ο άναχωρήση με τό πρώτο τραίνο. Ο πατέρας του άπουδρεται νά κοιμηθη. Οι δύο άρραβωνιασμένοι μένου μόνον, και ή λευκή Aude προσφέρεται στον στρατιώτη. Θέλει νά του βούθει. Έκείνος δέχεται τό δωρον δοκιμή μεγάλου έρωτος. Σε κάποια στιγμή ή Aude ζητά από τον σύζυγό της νά μάθη γιατί είναι τόσο άνήσυχος. Ο Στρατιώτης έμολογει ότι τους ειπε φέμμα για ότι ο πόλεμος δε τέλειψε και ότι θα διάρκεση πολύ. Η γυναίκα άπελπίζεται, τι θά γίνη; Ο έρωσ της είναι μικρότερος από τον πόλεμο και πνίγησε στην θέρη μιας ταραχώδους άνοξέως. Δεν άγαπά ποιά τό στρατιώτη για τον όποιο έθυσιασε την παρθενιά της. Ο Στρατιώτης παραγμένος της άποκαλύπτει ότι για νά λάθη την ελιγώρη αυτή άδεια και νά τήση μαζί της λίγες στιγμές έδέχθηκε κάποια έπιβλητική θέση στις προσεχείς έπιχειρήσεις του μετώπου. Άλλαξε με τό βέβαιό θάγατο, λίγων ώρων ετύχη... Και απ' αυτό τό σημεϊο ο στρατιώτης σαν ένας μελλοθάνατος σαν ένας προνομιοχός διμλει. Έπέρχονται τύψεις της Aude και από την συγκίνηση άποκοιμάται. Κανείς δεν τον συντηρεσει, μέγει μόνος και κλαίει. Μακροά στον όριζοντά γλάνοχαράζει ή αγγή, μοιάζει σαν όρεπών θανάτου.

Εισερχόμεθα εις την τρίτην πράξη. Τό πρωτ πρέπει ν' άναχωρήση. Ο πατέρας του άνακαλύπτει ότι τή γύχτα ή λευκή άρραβωνιαστικιά έγενε γυναίκα του γιου του Τρομφοδ τον κατηγορει ότι έβρεσε μέσα στο σπίτι την ελευθερία του πολέμου. Ο γυός κατηγορει το πατέρα ότι αυτός διά της άπουσίας του διαθέλατε τό κακό. Αρχίζει ένας διάλογος θαμένος ένας πόλεμος συμβολικός των νέων και των γέρον, της νέας σκέψης και της παλιής.

(Ακολουθεί)

G. I. N.

Ο ΗΘΟΠΙΟΣ Ν. ΑΛΕΞΑΝΔΡ.

Η Δίς ΒΕΝΤΟΥΡΑ ΚΑΙ Ο Ν. ΜΕΡΝΑΡ

Οι Ηρωταγωνιστάι
τοῦ ἔργου. «Θ ΓΑ-
ΦΟΣ ΥΠΟ ΤΗΝ
ΑΨΙΔΑ ΤΟΥ ΘΡΥ-
ΑΜΒΟΥ».

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΝΑ ΔΙΛΗΜΜΑ

Τὴν ἡμέρα ἰσα-ἰσα πού ὁ ἀγαπητός μου Ν. Παράσκευας μοῦ ἀγγέλαε τὴν ἔβρουση τοῦ εἰδικοῦ αὐτοῦ περιοδικοῦ καὶ μοῦ ζήτησε ἕνα ἄρθρο γιὰ τὸ πρῶτο φύλλο, ἔλαβα ἕνα γράμμα ἀπὸ τὴ Λευκωσία τῆς Κύπρου. Καὶ στὴν ἀπηλθάντα μου γιὰ νὰ βρῶ ἕνα κατάλληλο θέμα, τὸ γράμμα αὐτὸ μοῦ θύμισε ἰσως τὸ κατάλληλοτερόν, δὲν λέγω μοῦ ἔδωκε ἀλλὰ μοῦ θύμισε, γιὰτι πολλὰς φορές ἔλαβα παρόμοια γράμματα, (ἢ καὶ θεατρικὰ ἄρθρα ἀπὸ ἐφημερίδες τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ ἐσωτέρικοῦ), καὶ πολλὰς φορές θέλησα νὰ γράψω γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα, — ζήτημα πολὺ σπουδαῖο κατὰ τὴν γνώμη μου, πού ἐνδιαφέρει καὶ τοὺς ἠθοποιούς, καὶ τοὺς συγγραφεῖς, καὶ τὸ κοινὸ, δηλαδὴ τὸ Ἑλληνικὸ θέατρο γενικὰ.

Ἄλλ' ἂς διαβάσωμε πρῶτα τὸ γράμμα. Ἦχει τὴν ὑπογραφή μιᾶς ἀγνωστῆς μου προσωπικῆς, μιᾶς μακρινῆς καὶ θερμῆς φίλης ἀναγνώστριάς (ἔχουμε δὲ τὴν εὐτυχία καὶ ἡμεῖς αἱ Ἑλληνες συγγραφεῖς νὰριθμοῦμε κάμποσες τέτοιες. καὶ μάλιστα τὸν τελευταῖο καιρὸ πού, παντοῦ σχεδόν, ἀρχίσε καὶ ἡ Ἑλληνίδα νὰ μωρφώνεται ἑλληνικά, καὶ νὰ παρακολοθηῖ μὲ τόσο ἀγάπη τὴν πνευματικὴν κίνησιν τοῦ τόπου τῆς, μὲ δση ἄλλη φορὰ τὴ γαλλικὴν ἢ τὴ γερμανικὴν). Μοῦ ἐσωλεῖσιν τὸ πρόγραμμα μιᾶς παραστάσεως τῆς «Φωτεινῆς Σάντηρ» πού δόθηκε καὶ πέρα, γιὰ πρώτη φορὰ, στὶς 9 Φεβρουαρίου ἀπὸ τὸ θέατρο τῆς Καρ. Ἰατρικῆς «συμπράξει Λεπανιώτη». (Ἐνα πέλωριο πρόγραμμα, γιὰτὶ τὸ χαρμὶ φαίνεται, στὴν Κύπρῳ εἶναι φτηνὸ). Καὶ μοῦ γράφει τίς κρίσεις τῆς καὶ τίς ἐντυπώσεις τῆς. Ἴδου μερικὰ ἀποσπάσματα:

«Ἰσως μάλιστα ὁ μεγάλος μου θαυμασιός γιὰ τὰ θεατρικὰ σὰς ἔργα, (δὲν ἔχω διαβάσει χωρὶς νὰ τὰ ἴδω ποτὲ στὸ θέατρο), μ' ἔκανε νὰ περιμένω πράγματα ἀνώτερα ἀπὸ τίς δυνάμεις τῶν ἠθοποιῶν καὶ γι' αὐτὸ βρήκα τὸ ἔργον σὰς τόσο φοβερὰ ἀδικημένο. Ἐπρεπε ἡμῶς νὰ ξέρω καὶ ἐγὼ ἡ ἐλλογιμένη, ὅτι μιὰ ἀρχαία σὺν τῇ δ. Ἀέλα Στάματσοπούλου δὲν θὰ μπορούσε ν' ἐποδώσῃ μιὰ Φωτεινὴ ἔπος τῆ φανταστικῆς καὶ τὴν ἐπλάσε ἕνας Ξενοπούλου. Ὅχι ἀπὸ τὴν κυρία Ε. Σαματοπούλου, τὴν ἀπαθέστατην, ἔπρεπε νὰ περιμένω νὰ νοιώσῃ βαθύτερα τὴν ἀγάπην μιᾶς κυρίας Σάντηρ.

Ὁ κ. Συριώτης, ὡς Ἄγγελος, ἦταν ὑπερβολικὰ μονότονος καὶ μόνο στὰν ἐξέφρασε τὸν ἔρωτά του στὴ Φωτεινὴν, χρωμάτισε λίγο καλύτερα τὴ φωνὴν του. Μόνο ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἀρχίσει καὶ ἡ δ. Στάματσοπούλου νὰ μάρεσῃ. Στὴν γ' πράξην πέτυχε πολὺ καλά. Ἀπ' ὅλους πῶς ἀφελῆς ἦταν ἡ δ. Ἄγνα Σαματοπούλου ὡς Μίρης. Ἡ κ. Τασία Ἄλκη ὡς Μαριέττα καὶ ὁ κ. Χρηστίδης ὡς Τάνης Βρονίνης, ἔπαιξαν φυσικώτατα.»

(Ἀνοίγει ἐδῶ μιὰ παρένθεσι γιὰ νὰ πῶ, ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀναφερόμενοι ἠθοποιοὶ μοῦ εἶναι γνωστοὶ καὶ συμπαθητικοί, καὶ πολλὰς φορές μάλιστα τοὺς εἶδα νὰ παίξουν μ' ἐπιτυχίαν. Ὅχι πιστεῖω πῶς δὲν θὰ μπορούσαν νὰ παίξουν ἐπίσης καλὰ τοὺς ρόλους τοὺς στὴ «Φωτεινὴ Σάντηρ» — ἐκτός ἰσως τοῦ ρόλου τῆς Ἰδίας τῆς Φωτεινῆς, πού εἶναι μόνο γιὰ τὴν Κυβέλη, — ἀν ἔκαναν δοκιμὰς μὲ τὸ συγγραφέα. Ἀλλὰ εἶται διαστικὰ, πρὸς κείρα καὶ ἀμελέτητα πού θὰ βγήκαγ, δὲν μπορούσε νὰ εἶναι διαφορετικὰ τὰποτελέσματα. Κι' ἐξακολούθη τὴν ἀντιγραφή.)

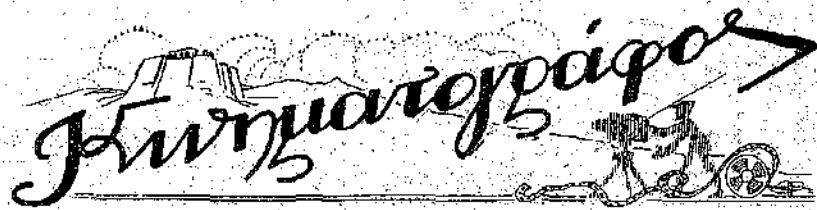
Ἡ σκηνὴ μικρὴ, νὰ σκηναῖ φτωχά. Τίποτα δὲν παρουσιάζηκε ἀπ' ὅσα γράφετε στὶς σημειώσεις τοῦ βιβλίου σας. Ὅλ' αὐτὰ συνέβαιναν στὴ μὴ θριαμβευτικὴ ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου. Ὅσοι καταλάβαιναν, μπόρεσαν νὰ ξεχωρίσουν τὴν ἀξίαν του καὶ νὰ τὸ χειροκροτήσουν. Οἱ ἄλλοι ὅμως, ... φανταστῆς νὰ γελοῦν στὶς συγκινητικώτερες στιγμὰς!

Ἐπρόκειται τώρα νὰ παραστήσουν καὶ τοὺς Φωιτητάς σας. Κι' ἰσως πετύχουν παραπάνω, γιὰτὶ τὸ ἔργο αὐτὸ δὲν εἶναι τόσο βαρὺ σὺν τῇ Φωτεινῇ Σάντηρ. Ἐλπίζω καὶ εἶχῃμαι νὰ μὴ σὰς στενοχωρήσουν αὐτὰ πού σὰς γράφω. Στὴν Κύπρῳ εἶστε τόσο γνωστοὶ καὶ ἀγαπητοί, ὥστε σὰς δὲν παθαίνετε τίποτε ἀπὸ τὸ καλὸ παίξιμο ἑνὸς ἔργου σας.

ΟΟΟ

Κι' ὅμως ἔχι! Παθαίνω καὶ ἐγὼ ὅπως παθαίνει καὶ τὸ κομποπαιγμένο ἔργο μου. Καὶ στενοχωριέμαι γιὰτὶ αὐτὸ συμβαίνει συχνά, πολὺ συχνά. Ἐν ἴδιον, ὑποθέτω, στενοχωριούνται καὶ οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς, πού τὰ ἔργα τοὺς παίξονται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, — κάποτε καὶ μέσα στὰς Ἀθήνας, — χωρὶς ἄδεια, χωρὶς ῥομφαί, χωρὶς τὰ κατάλληλα

Είναι γνωστή ή εθνοειδίως προσηφεία της ΣΙΝΕ ΟΡΙΑΝ την οποίαν καταβάλλει πάντοτε αυτή να παρουσιάζη έργα εκλεκτά και πρώτατα. «Η εργασία του Φαραώ» «Αί δύο Όσφραϊ» και «τά Σόδομα και Γομόρρα» είναι άριστη απόδειξις της μοναδικής εκλεκτικότητος ή οποία διακρίνει τους άριστους της ΣΙΝΕ ΟΡΙΑΝ εις την παράγειαν ταινιών. Παράθετοντες τους τίτλους μερικόν έργων τα οποία πρόκειται νάν παρουσιάζωμεν εις τήν δού θέατρον της τού «Αττικόν» και τού «Σαλέντι» διά να κρίνη και τού Κοινόν μόνον του. «Ο Τύρος τού Ίνδο» ή «Μεσσαλίνα» Ρωμαϊκής υποθέσεως, οι «Αθλοί» τού Οθγκώ, «Ρογήρος δ άιμαστός» «Εν μέσσοι θύλλης» και οι «Έρωτες τού Βύρωνος» τού οποίου θα παιχθώ επί τή έπιπέτω της έκαιου-τακτηρός τού μεγάλου Άγγλου εϋπατρίδου Λόρδου Βύρωνος. Σόν τοίς άλλοις θα παρουσιάζωμεν και ταινίας τού Τζέκι Κούγκνάν τού μικροσκοπικώτερου ήθοποιού αλλά και τού διασημώτερου της Αμερικής.

ΣΑΛΟΝ ΙΝΤΕΛ (Έθνικόν θέατρον).

Παρακαλέσαμε τον Θουρβώδη κ. Λαζάνη να μάς δώση μερικώς πληροφορίας διά τού «Ιντελ» σχετικώς με τας ταινίας τού θά παιχθώ προσεχώς. Ο κ. Λαζάνης εύρησ-στήθη να μάς ειση ότι έχει πολλά έργα υπ' όψη του τα οποία σκέπτεται να προβάλλη αλλά δεν είναι βέβαιος πότε. Πάντως μάς ειπε από τας ταινίας που άσφαλώς θα παιχθού είναι ή «Ανάληψις της Άννούλας» έργον φαντασμαγορικόν με άγγελους ουρανούς και διαφόρους έξωτικώς σκηνάς οι οποίαι θα προσεγγίσουν κατάλληλιν. Προ-κειται περί μιας κόρης ή οποία θνευρεθείται την μετά θάνατον ζωήν της και την διηγεί-ται. Επίσης θα παιχθού τού «15ον προλόγιο τού Σοπέν» με την ώραίαν καλλιτέχνιδα Κοβάνκο, ή «Τρικυμία» με τον Ρώσον καλλιτέχνην Μοζούκιν, ή «Ήδονή και ο θά-νατός» έργον Ανατολικής υποθέσεως παρμένο από μερικούς στίχους τού Χάλνυ.

«ΠΑΝΘΕΟΝ»

Μετά τον «Φαβίον και την Βαλερίαν» τού οποίου μετά τόσης επιτυχίας άνεβίβασαν επί της δθώης ο κ. Τριαντάφυλλον ο μοναδικός προμηθευτής θα εμφανισή την «Λου-κησίαν Βοργίαν» έργον εις τού οποίον αναπαριστάνται διόξησης ή ζωή της μεγάλης έκ-φύλου τού μεσαιώνος. Τόν ρόλον τού Καίσαρος Βοργία υποδέχεται ο διάσημος Γερμα-νός καλλιτέχνης Charl Wite. Βραδύτερον θα παιχθού «ή σπάθη τού Δαμοκλέους» με την Μακόφσκαν, ή «Σωματεμπορία» με τον Rex Reateh, οι «δεσμοί της αγά-πης» με την Παυλίνα Φρέντσκιν οι «Έτάίροι της ρυτίδας» ή «Κυρία με τίς γούνες» και άλλα.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ

Η διεύθυνσις τού κινηματογράφου «Πανελληνίου» μάς επιφυλάσσει πολύ προσε-χώς μερικώς εκπλήξεις διά τας οποίας είναι από τώρα άξια συζηρητηέων. Πρόκειται περί μερικων ταινιών νέου συστήματος, περί ενός συγχρονισμού μουσικής, όσματος και ταινίας, οι οποίαι ονομάζονται θερύτερον Φιλμοπερέττα. Αί ταινίαι αΐται είναι κατα-σκευασμέναι επάνω σε υποθέσεις διαρέτίας ή και όπερας εις τρόπον ώστε να δύναται ή μουσική και τού όσμα να τας παρακολουθώ συνεχώς άνευ διακοπής. Τοιαύτη ταινία είναι ή «Miss Venus» την οποίαν θα συνοδεύσουν με όσμα Γερμανοί καλλιτέχνη και καλλιτέχνιδες. Η ταινία θα προβληθώ μετά τού «Έως, χροίμα έργλημα» και τού «Ακτυλίδη της Χορτζίας». Κατόπιν θα δοθού και άλλαι δυο ταινίαι τού είδους «Miss Venus» ή «Ξανθή Γκέσσα» και τού «άπληροειμένο φίλ». Πολύ πιθανόν άρ-γότερα να παιχθώ και ή όπερα ταινία «Πέραν τού Αχέραιος». Όπιασδήποτε άναμενον μετ' άγωνίας την νείαν έφευρεσίαν.

ΠΑΛΛΑΣ (θέατρον Διονύσια).

Εις τόν κινηματογράφον «ΠΑΛΑΣ» κατά πάσαν πιθανότητα θα προβληθώ μετά τόν «Τυφώνα» όστις παιχεται ήδη ή «Φαίδρα» έργον άφθάστου καλλοής και γρητείας τού οποίου έκείλιεσι εις τας άπεράτους εκτάσεις της υπαίθρου Ρωσίας.

ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΗΘΟΠΙΩΝ

Ο κ. Π. Καλογερίκος εις τόν οποίον απεστάθμεν όπως μάς δώση σχετικώς πληροφορίας περί της δράσεως τού Σωματείου τών Ήθοποιών μάς παρακάλεσε να επιφυλαχθώμεν διά τού προσεχός Φύλλον, διά να εβρη έν τώ μεταξύ εύκαιρίαν να συλλέξωμεν τα κατάλληλα στοιχεία, τα οποία θα χρησιμεύσουν διά την λεπτομερεστέραν περιγραφήν τού έργου τού άξιολόγου τούτου Σωματείου. Συμφωνώμεν με την γνώμη τού φίλου κ. Καλογερίου και άναμενον.

Ο ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟΣ.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

ΣΑΝΤΡΑΛ

Όλα τή

Ευρωπαϊκά

ΣΠΕΣΙΑΛΙΤΕ

Εις τού Φαρμακείον

ΣΑΝΤΡΑΛ

ΟΔΟΣ ΑΙΟΛΟΥ

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

ΑΔΕΛΦΩΝ

ΒΕΛΙΜΕΖΗ

ΚΑΙ

ΛΟΓΟΘΕΤΟΠΟΥΛΟΥ

Πατησίων 40

ΖΥΘΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ

Η Β Η

ΟΜΟΝΟΙΑ

Μετά τού θέατρον τ' άναψυκτικά σας

στην

Η Β Η

Διεύθυνσις:

ΕΜΜ. ΠΑΤΟΥΣΑΣ

Τού Μέγα

Έδωδιμοπωλείον

ΣΑΝΤΡΑΛ

(ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ)

ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗΣ

όλων τών Αθηναϊκών

ΣΠΙΤΙΩΝ

ΤΑΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑΣ ΣΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στό «ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ»

Όδός Πολυκλείτου (Στοά Δαγκλή)

Α. ΑΡΙΑΝΟΥΤΣΟΣ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ

“ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ,”

αναγγέλλουν εὐχαρίστως δι' ἐφέτος τὰ **ΨΑΘΑΚΙΑ**

τοῦ **ΑΡΙΑΝΟΥΤΣΟΥ**

θὰ ξεπρελάνουν μὲ τῆς νέες καὶ μοντέρνες φόρμες

τοὺς καὶ τὸ γούστο καὶ τὴν ποικιλία τῶν ψαθῶν.

“ΤΥΠΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ,” (ΣΤΟΑ ΔΑΦΚΗΣ)

